ಕೆಳದಿ ಗುಂಡಾಜೋಯಿಸ್

ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ರಹದಾರಿ ಪತ್ರ

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಇತಿಹಾಸವು ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಅನ್ನದಾನ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ವರ್ತಕನಲ್ಲಿ ಲೆಖ್ಖಪತ್ರ ಇಡುವ ಕಾರಕೂನರಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹೈದರಾಲಿಯ ಆಪ್ತರಾಗಿ ಆತನಲ್ಲಿ ದಫ್ತರ ಖಾನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಸಮಗ್ರ ಇತಿಹಾಸವು ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಕಾಲದ ಅಜ್ಞಾತ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದಾಗಿ ಸುಬೋಧ ಯಾ ರಾಮರಾಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.[1] ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್‌ರವರು ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಗ್ರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದಾಗ, ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ವಂಶೀಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಯಳಂದೂರು ಜಹಗೀರಿನ ಹಲವು ಕಡತಗಳೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಪತ್ರಾಗಾರದ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಡತಗಳನ್ನು ನಾನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಕೇವಲ ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಇವುಗಳು ಆಕರ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ ಮಠದ ದಫ್ತರಖಾನೆ

ಕಳೆದ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಶ್ರೀ ಕಸಗಾರು ಮಾಧವರಾಯರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಓಲೆಗರಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಬಾಳಗಾರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾತನ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪೂಜ್ಯಶ್ರೀಗಳು ನೀಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳಿಗೆ ವಿನಮ್ರ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಕೇವಲ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಹಳೆಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಯ ಮುಂಚಿನ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು, ಜೇಮ್ಸ್ ಮನ್ರೋ ಹಾಗೂ ಬೂದಿ ಬಸಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಂಗತಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು[2] ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದುವು. ಈ ದಫ್ತರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ರಹದಾರಿ ಪತ್ರವೊಂದು ಗೋಚರಿಸಿದ್ದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿನೂತನ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಓಲೆಗರಿಕಟ್ಟು[3] 15-12-1908ರ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಗೆಜೆಟ್‌ಗಳು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಮಾಚಾರ (ಕನ್ನಡ) ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುರಾತನ ಪಂಚಾಂಗಗಳು, ಕೌಲೇದುರ್ಗದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಮಿಲ್ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಕಾಲದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು.

1800-1801ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬುಕನನ್, ಮೈಸೂರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಲಬಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಆ ಕಾಲದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪ್ರವಾಸೀ ಕಥನದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಬುಕನನ್‌ನಿಗೆ ಶಾಸನಗಳು, ಕಡತಗಳು ಆದಿಯಾಗಿ ಪುರಾತನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಈ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ "ಕೆಳದಿ ರಾಯ ಪದ್ಧತಿ" ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥ ಹಾಗೂ ಇದರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಇತರ ದಫ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಬಂಗಾಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬುಕನನ್ ಸಾಹೇಬನೇ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

I here found a Brahman named Bayluru Dewenppa, whose ancestors have been the heriditory writers of the chronicles of the Kilidi familiy. He engaged to give me the family book called Kilidi Raya Paditti. It is in the old

dialect and character of Karnata and contains 400 slokas or distichs; for, like all other works of any note among the Hindus it is poetical. He afterwards forwarded a copy of the work to Purnea who was so good as to add a translation into the modern language and character and both of them have been delivered to the Bengal Government. The family of the historiographer enjoyed an Enam or free land, to the amount of sixty pagodas a year (Buchanan, 'Journey' II P.378)

ಡಾ. ಎ.ಕೆ.ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದ ದಫ್ತರ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ 22 ಪತ್ರಗಳ ಸೂಚಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು.

I ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಗಳು (ಐದು)

(1) DP 1/ದಿ 12-4-1794
(2) Dp 6/ದಿ 1803-4.
(3) Dp 12/ದಿ 1807-8.
(4) Dp 20/ದಿ 1810-11.
(5) DP 21/ದಿ 1810-11.

II ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟಳೆ ಪತ್ರಗಳು (ಐದು)

(1) DP 3/ದಿ 1794
(2) DP 5/ದಿ 1802-3
(3) DP 11/ದಿ 1806-7
(4) DP 14/ದಿ 1807-8
(5) DP 17/ದಿ 20-3-1809.

III ರಹದಾರಿ ಪತ್ರಗಳು (ಏಳು)

(1) DP 2/ದಿ 12-6-1794

(2) DP 4/ದಿ 1801-2
(3) DP 8/ದಿ 1805-6
(4) DP 9/ದಿ 1805-6
(5) DP 10/ದಿ 1806-7
(6) DP 18/ದಿ 29-4-1810
(7) DP 19/ದಿ 1810.

IV ರೆವಿನ್ಯೂ ಪತ್ರಗಳು (ನಾಲ್ಕು)

(1) DP 7/ದಿ 1805-6
(2) DP 13/ದಿ 1807-8
(3) DP 22/ದಿ 1810-11
(4) DP 23/ದಿ 1810-11

V ಮರಾಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಪತ್ರ (ಒಂದು)

(1) DP 15/ದಿ ಪ್ರಭವ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೨.

ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥ ಮಠ ಬಾಳಗಾರು ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸರಕಾರಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ[5] ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಎರಡು ರಹದಾರಿ ಪತ್ರಗಳು ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ನವರದು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ಎರಡು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ ಮಠ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಮ್ಯೂಜಿಯಂನ ಪತ್ರಗಳು

ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ ಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರ ಸು.33.2 ಸೆ.ಮಿ 15.5. ಸೆ.ಮಿ. ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದು, 14 ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊಹರು ಇದೆ. ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ:

1. ನಿಜಪೂರ್ಣ
2. ಸುಖಿಶ್ರೀ ..
3. ಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ "ರುಜು ಶ್ರೀ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಈ ಪತ್ರವು ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ರಲ್ಲು ಬರೆದದ್ದಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಿವಾನರಾಗಿ 1-7-1799 ರಿಂದ 1811 (ಮಾರ್ಚ್) ರವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕಣ್ಣುಪಿಳ್ಳೆರವರ ಎಫೆಮೇರೀಸ್ ಮೇರೆಗೆ ಇದು 8-11-1807 ನೇ ಭಾನುವಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳದಿ ಇತಿಹಾಸೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಗರ (ಬಿದನೂರು) ವಿಭಾಗದ ಈ ರಹದಾರಿ ಪತ್ರ ಆಗಿನ ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾಗಿದೆ.[6]

ಬೆಂಗಳೂರು ಸರಕಾರಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ದಾಖಲೆಯು ಎರಡು ಕಾಗದದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸು 8" X 5" ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದೆ.[7] ಮೊದಲನೇ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 10 ಸಾಲುಗಳೂ ನೇ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 13 ಸಾಲುಗಳೂ ಇವೆ. ಆರಂಭದ ಮುದ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯಸಾಲಿನ "ರುಜುಶ್ರೀ" ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂ॥ದ ಆಷಾಢ ಶುದ್ಧ ೫ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಪತ್ರದ ಕಾಲವು ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಪರೀಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ದಿ 12-7-1804 ನೇ ಗುರುವಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

I ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥಮಠದ ಪತ್ರ ಪಾಠ.

1. ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು॥ಲ್ಲು ಶ್ರೀಮತು
2. ಪೂರ್ಣೈಯನವರು ಆರಮನೆ ಶಿಮೆಗಡಿಗಳ ಆಮಿಲ
3. ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್‍ರಿಗೆ ಸಹ ಅದಾಗೀ ನಗರದ ಶೀಮೆ ಬಾಳಗಾರದ
4. ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೈಯಿಶೂರ್‍ರಿಗೆ ಬಂದ್ದುಯಿದ್ದು
5. ಪುನಹಾ । ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗುವದರ್‍ರಿಂದಾ ಸ್ಸಂಗಡ ಬ್ರಾ
6. ಅಂಪ್ಳರು ಪಾಲಖಿ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮೆ ಸಹ ನಿಂಮನಿಂ
7. ಮ್ಮ ಗಡಿಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದ್ದು ಯಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ
8. ಸ್ಥಳವನು ತೋರಿಶಿ ವಂದ ಹೊರೆಹುಲ್ಲು ಯರಡ
9. ಹೊರೆ ಕಟಿಗೆ ಸಹ ಕೊಡ್ಡಿವದೂ ಯಿದಲ್ಲದೆ ಕ್ರ
10. ಯಕ್ಕೆ ಬೆಕೆಂದ ಸಾಮಾನು (ವಾಜಖಿ?) ಕ್ರಯಕೆ ತೊರಿಶಿ
11. ರಾತ್ರೆಯಿಳದ ಬಳಿ ಕಳಕ್ರಾಕರ ವ್ರಪದ್ರ ತಟದಂತ್ತೆ
12. ಖಬರದಾರ್‍ರಿ ಮಾಡ್ಸೀ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗುವಲ್ಲು ।
13. ಮಾರ್ಗ ತೊರ್‍ರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಿಂದಾ ಗಡಿಗೆ ವಂದಾ

14. ಳ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹ್ಸಿವದೂ ರ್ರುಜುಶ್ರಿ.

II ಬೆಂಗಳೂರು ಸರಕಾರಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರಪಾಠ ೧ನೇ ಪತ್ರ.

1. ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢ ಶುದ್ದ ೫ ಲ್ಲೂ
2. ಶ್ರಿಮತು ಪೂರ್ಣ್ಯಯನವರ್ರು ಅರಮನೆ ಶಿ
3. ಮೆ ಗಡಿಗಳ ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್ರು ಅಮಲದಾರರ್ರಿಗೆ
4. ಆದಾಗಿ ರಾಜಶ್ರಿ ಬಾರತಳಿ ಸಾಹೆಬರವಿಟ್ರ
5. ನಾಕಸ ಸಾಹೆಬರವರ್ರು ಮುಂತ್ತಾದ ಸರ
6. ದಾರ್ರು ಮೂರು ಜನ ಪರ್ರಿಹರದಿಂದಾ ಶ್ರಿರಂ
7. ಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರಾದ ಕಾರಣ
8. ಯಿವರ ಸಂಗಡ ಸರಕಾರದ ತಾಲೂಕು
9. ನಾಯಕ ಚಿಕ್ಕಶೆಟ್ಟಯ್ಯನು ಬರ್ರುತ್ತಾನಾಗಿ
10. ರಾಜಶ್ರೀ ಸರದಾರರ್ರು ಬರ್ರುವಲ್ಲಿ ನಿಂಮನಾ

2 ನೇ ಪತ್ರ

1. ಯಿಂದ್ದಾ ಮಾಲ್ಲಿಕರ್ರಿಗೆ ಕೊಡ್ಸುವದು
2. ಸದರಿ ಬರದ ಮೆರೆಗೆ ಸರದಾರರ ಖಾಸಕು
3. ದುರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹತ್ತು (ಕಬಾಪ?) ಹುಲ್ಲು
4. ತಡಿ ಲಗ್ಗ ಮಾತ್ರಾ ಕ್ರಯಾ ಕೆಳದೆ ನಾಯಕ
5. ಶೆಷ್ಯೆನ ರಶಿತ್ತಿ ತೆಗದುಕೊಳುವದು ಯಿಾಸ
6. ರದಾರರ್ರು ಬರ್ರುವಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಶಿಷ್ಯೆಯ
7. ನು ಮುಂಚಿತ್ತಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಬರಶಿ ಕಳುತ್ತಾ
8. ನಾಗಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ್ರಕ್ಕೆ ನೀಉ ನಡದುಕೊಳು
9. ವದು ಸರದಾರರ್ರು ನಿಂಮ ನಿಂಮ ತಾಲೂ
10. ಕುಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ
11. ಸಾಗಿ ಬಂದ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹುಜೂರ್ರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಬ
12. ರಶಿ ಕಳುಹ್ಸಿವದು ರ್ರುಜುಶ್ರಿ

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಈವರೆಗಿನ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯ ಮುದ್ರೆ ಹಾಗೂ "ರುಜುಶ್ರೀ" ಎಂಬ ಅಂತ್ಯಸಾಲಿನ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರವೆಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಬೋಧ ಯಂ. ರಾಮರಾಯರೂ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಸ್ವತ: ಲೇಖನಿಯ ಚಾಲಕರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದಿವಾನ್ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ 75 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ೧೯.೫.೧೮೦೪ರಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿ ಇತಿಹಾಸನಂತರ ಕಾಲದ ನಗರದ (ಬಿದನೂರು) ಫೌಜದಾರನಿಗೆ ಜೋರಿಷಾ ಟ್ ನಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಬಾರ್‌ಕ್ಲೇ (R Barclay) ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದು ಪೂರಕ ಅಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲೇಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಪಾರ್ಷೀ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ವಾಕ್ಯಶೈಲಿ ಮನೋಹರ ಹಾಗೂಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ವಿಷಯ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲಂಬಿಸದಂತೆಯೂ ಸಂದಿಗ್ಧಾರ್ಥಕ್ಕೆಡೆ ಯಿಲ್ಲದಂತೆಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಈಗಿನ ಸರಕಾರಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ದೀಪವಿಟ್ಟಂತಿ ರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಸರಕಾರಿ ಇನಾಂ ಕ್ವಿಟ್‌ರೆಂಟ್‌ನ ೧೮೧೦ ದಾಖಲೆಯೊಂದು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರೇ ಸ್ವತ: ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ[8]. ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಮಾಧ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯದವ ರಾಗಿದ್ದರೂ ಅದ್ವೈತ ಮತವನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುವುದೂ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮನ್ವಯತೆಯ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಧೋರಣೆಯೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಖಾಸಗೀ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಳದಿ ಇತಿಹಾಸೋತ್ತರ ಕಾಲದ ಇಂತಹ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಆಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ.

ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಕಾಲದ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಸೂಚಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಪಾನ್ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಅಲಹಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನೆಹರೂರವರ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಂತೆ ಯಳಂದೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ (ದಿವಾನ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ) ಯಂತೆ ಯಳಂದೂರಿಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಲಭಿಸಿ ಪ್ರವಾಸೀ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡುವುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕೈಗೊಂಡು ಇಂತಹ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸೇರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು : ಸಂ:ಯಂ ರಾಮರಾವ್, ಸುಬೋಧ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು 1931, ಸಂ.9, ಕುಸುಮ 114.
2. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಬೂದಿ ಬಸಪ್ಪನು ತಾನೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ಕುರಿತು ಈ ದಫ್ತರ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಿದೆ.
3. ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಗಳು ಪೂಜಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರು.
4. ನನ್ನ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ದಿ 4-10-1807 ನೇ .ಭಾನುವಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
5. ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.
6. ಮಠದ ಗುರುಪರಂಪರೆಯ ಕಾಲಮಾನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಗತ್ಯ. ಶ್ರೀ ಕಸಗಾರು ಮಾಧವರಾಯರು ಈ ಕುರಿತು ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.
7. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.
8. ನಗರ ಡಿವಿಜನ್ ಇನಾಂ ರಿಜಿಷ್ಟರಿನ ದಾಖಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಬಂಧ (Xerox ಪ್ರತಿ) ನೋಡಿರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸರಕಾರಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಇನಾಂ ಜಮೀನಿನ ಸರ್ವೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಳತೆಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿದೆ.